

ПОЛОЖЕННЯ
про команду психолого-педагогічного супроводу дітей
з особливими освітніми потребами

I. Загальні положення

1. Положення про команду психолого-педагогічного супроводу (далі - Команда супроводу) дітей з особливими освітніми потребами (далі – дітей з ООП) в закладі освіти визначає порядок надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП, які здобувають освіту в умовах інклюзії.

2. Психолого-педагогічний супровід - це комплексна система заходів з організації освітнього процесу та розвитку дитини, передбачена індивідуальною програмою розвитку.

Психолого-педагогічний супровід включає в себе надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг.

Психолого-педагогічні послуги - це комплексна система заходів з організації освітнього процесу та розвитку особи з особливими освітніми потребами, що передбачені індивідуальною програмою розвитку та надаються педагогічними працівниками закладу освіти.

Корекційно-розвиткові послуги - це комплексна система заходів супроводження особи з особливими освітніми потребами у процесі навчання, що спрямовані на корекцію порушень шляхом розвитку особистості, її пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери та мовлення.

3. Персональний склад Команди супроводу затверджується наказом керівника закладу загальної середньої освіти.

Команда супроводу дітей з ООП співпрацює з інклюзивно-ресурсним центром, що здійснює методичне забезпечення її діяльності в межах адміністративно-територіальної одиниці.

II. Склад учасників Команди супроводу

Склад учасників Команди супроводу залежить від індивідуальних потреб дитини з певним видом порушення розвитку (психічного, фізичного, інтелектуального, сенсорного порушення).

До складу Команди супроводу дітей з ООП входять постійні учасники:

заступник директора з навчально-виховної роботи;

вчитель початкових класів, класний керівник, вчителі, які викладають навчальні предмети (інтегровані курси);

асистент вчителя;
практичний психолог;
вчитель-логопед;
соціальний педагог;
батьки дитини або інші законні представники дитини з ООП;
медичний працівник ;
залучені фахівці (в тому числі фахівці інклюзивно-ресурсного центру (далі ІРЦ));
вчитель-дефектолог (в залежності від виду порушення розвитку дитини з ООП);
вчитель-реабілітолог;
вчитель з корекції розвитку;
вчитель з логоритміки;
асистент дитини (при потребі).

Склад Команди супроводу дітей з ООП затверджується наказом директора школи.

III. Принципи діяльності та завдання Команди супроводу

Команда супроводу вирішує наступні завдання:

розробка індивідуальної програми розвитку (далі- ІПР) для кожної дитини з ООП, моніторинг її виконання з метою коригування та визначення динаміки розвитку дитини;

визначення напрямів психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг, що можуть бути надані в межах закладу освіти на підставі висновку інклюзивно-ресурсного центру та надання цих послуг;

надання методичної підтримки педагогічним працівникам закладу освіти з організації інклюзивного навчання;

моніторинг створення належних умов для інтеграції дітей з ООП в освітнє середовище;

консультативна робота з батьками або законними представниками (далі - батьки) дітей з ООП щодо особливостей їх навчання та виховання;

проведення інформаційно-просвітницької роботи у закладі освіти серед педагогічних працівників, батьків і дітей з метою недопущення дискримінації та порушення прав дитини, формування дружнього та неупередженого ставлення до дітей з ООП;

захист прав осіб з особливими освітніми потребами у випадку виявлення психотравмуючих обставин та/або ризику для життя і здоров'я дитини.

Принципи діяльності Команди супроводу.

Визначальними принципами діяльності Команди супроводу є :

повага до особистості та опора на позитивні якості дитини з особливими освітніми потребами;

всебічне вивчення особистості дитини, організація ефективної допомоги і психолого-педагогічної підтримки, відстеження динаміки її розвитку з метою успішного навчання і подальшої соціальної адаптації;

командний підхід - усі члени команди супроводу беруть участь у оцінці можливостей і потреб дитини та приймають колективне рішення про цілі, завдання, зміст навчання, застосування адаптацій, модифікацій навчального матеріалу та додаткових засобів підтримки;

активна співпраця з батьками дитини з ООП, залучення їх до участі в супроводі дитини в освітньому процесі та розробці ІПР;

конфіденційність та дотримання етичних принципів учасниками Команди супроводу.

IV. Основні функції членів Команди супроводу

1. Керівник (директор) / заступник директора з навчально-виховної роботи:

формує склад Команди супроводу;

організовує роботу Команди супроводу;

залучає фахівців (консультантів) інклюзивно-ресурсного центру до роботи Команди супроводу;

координує (або визначає уповноважену особу, відповідальну за координацію) розроблення індивідуальної програми розвитку / індивідуального навчального плану учня з особливими освітніми потребами;

визначає особу, відповідальну за внесення інформації до системи автоматизації роботи інклюзивно-ресурсних центрів;

здійснює контроль за виконанням завдань членами Команди супроводу;

затверджує індивідуальну програму розвитку / індивідуальний навчальний план;

складає (або визначає уповноважену особу, яка складає) та затверджує розклад проведення, (надання) психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг);

залучає фахівців до проведення (надання) психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг) учням з особливими освітніми потребами;

залучає батьків учня з особливими освітніми потребами до розроблення і погодження індивідуальної програми розвитку;

залучає (за потреби) інших спеціалістів (медичних працівників, спеціалістів системи соціального захисту населення, служби у справах дітей тощо) до роботи Команди супроводу;

відповідає за розроблення, реалізацію індивідуальної програми розвитку та здійснює контроль за станом її виконання;

відповідає за організацію надання якісних освітніх,

психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг учню з особливими освітніми потребами;

залучає ресурси закладу загальної середньої освіти для забезпечення першого рівня підтримки учню з особливими освітніми потребами.

2. Вчителі, які викладають навчальні предмети (інтегровані курси):

здійснюють спостереження за учнем під час освітнього процесу та проводять оцінку його розвитку з метою визначення потреби в наданні підтримки першого рівня та подальшого розроблення індивідуальної програми розвитку або надання інших рекомендацій;

забезпечують освітній процес учня з особливими освітніми потребами з урахуванням особливостей його розвитку та індивідуальної програми розвитку;

розробляють та реалізують спільно з іншими членами Команди супроводу індивідуальну програму розвитку;

беруть участь у підготовці індивідуального навчального плану учня з особливими освітніми потребами;

здійснюють адаптацію та / або модифікацію навчального матеріалу;

здійснюють адаптацію освітнього середовища відповідно до потреб та можливостей учня з особливими освітніми потребами;

інформують членів Команди супроводу про особливості навчально-пізнавальної діяльності учня з особливими освітніми потребами, його сильні сторони та потреби, результати виконання ним навчальної програми;

визначають рівень досягнення поставлених цілей навчання, передбачених індивідуальною програмою розвитку;

сприяють соціалізації учня з особливими освітніми потребами в учнівському колективі;

забезпечують психологічну підтримку учня з особливими освітніми потребами;

надають інформацію батькам учня з особливими освітніми потребами про результати виконання ним індивідуальної програми розвитку.

3. Асистент вчителя:

здійснює спостереження за учнем з метою вивчення його індивідуальних особливостей, схильностей, інтересів, потреб та можливостей;

за результатами спостереження за учнем з особливими освітніми потребами інформує членів Команди супроводу щодо його індивідуальних особливостей, інтересів, потреб та можливостей;

спільно з вчителями бере участь в організації освітнього процесу учня з особливими освітніми потребами;

надає допомогу учням з особливими освітніми потребами в організації

робочого місця, у виконанні завдань, у концентрації уваги, сприяє формуванню саморегуляції та самоконтролю учня з особливими освітніми потребами;

надає допомогу вчителю в організації освітнього процесу;

спільно з вчителем бере участь у плануванні освітнього процесу;

сприяє соціалізації учня з особливими освітніми потребами та включенню його до учнівського колективу;

забезпечує індивідуалізацію освітнього процесу для учня з особливими освітніми потребами шляхом адаптації освітнього середовища, адаптації та / або модифікації навчальних матеріалів та підготовки індивідуальних завдань відповідно до індивідуальних особливостей розвитку учня з особливими освітніми потребами, його потреб та можливостей;

бере участь у розробленні індивідуальної програми розвитку;

бере участь у підготовці індивідуального навчального плану;

спільно з вчителем оцінює рівень досягнення поставлених цілей навчання, передбачених індивідуальною програмою розвитку, динаміку розвитку учня з особливими освітніми потребами;

надає інформацію батькам учня з особливими освітніми потребами щодо здобуття ним загальної середньої освіти.

4. Практичний психолог:

здійснює спостереження за учнем під час освітнього процесу та оцінку його розвитку з метою визначення потреби в наданні підтримки першого рівня або надання інших рекомендацій;

здійснює цілеспрямоване вивчення та моніторинг розвитку учня з особливими освітніми потребами, його психологічного стану;

бере участь у розробленні індивідуальної програми розвитку;

здійснює психологічний супровід учня з особливими освітніми потребами;

надає рекомендації, консультації та методичну допомогу педагогічним працівникам закладу загальної середньої освіти щодо організації навчання учня з особливими освітніми потребами;

бере участь у забезпеченні комфортного освітнього середовища та сприятливого психологічного клімату для навчання учня з особливими освітніми потребами;

надає психологічну допомогу учню з особливими освітніми потребами;

забезпечує консультування та психологічну підтримку батьків учня з особливими освітніми потребами.

5. Соціальний педагог:

бере участь у розробленні індивідуальної програми розвитку;

вивчає соціальні умови розвитку учня з особливими освітніми потребами;

виявляє соціальні проблеми, які потребують негайного вирішення, за потреби надає рекомендації щодо звернення до відповідних фахівців з метою надання допомоги;

сприяє соціалізації учня з особливими освітніми потребами, його адаптації в учнівському колективі;

інформує учня з особливими освітніми потребами та його батьків про мережу закладів позашкільної освіти, залучає його до участі в гуртках, секціях з урахуванням індивідуальних можливостей та інтересів;

надає рекомендації учасникам освітнього процесу щодо шляхів ефективної інтеграції учня з особливими освітніми потребами в колектив однолітків, формування позитивного мікроклімату в учнівському колективі, попередження та подолання особистісних, міжособистісних конфліктів.

6. Вчителі спеціальної освіти (вчитель-логопед, сурдопедагог, тифлопедагог, олігофренопедагог, вчитель-реабілітолог) (штатні працівники закладу загальної середньої освіти або працівники, залучені для надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг):

здійснюють спостереження за учнем з особливими освітніми потребами під час освітнього процесу та оцінку його розвитку з метою визначення потреби в наданні підтримки першого рівня або надання інших рекомендацій (за наявності відповідної письмової заяви батьків учня) (завдання стосується лише штатних працівників закладу загальної середньої освіти);

надають інформацію членам Команди супроводу про особливості психофізичного розвитку учня з особливими освітніми потребами, його освітні потреби;

беруть участь у розробленні та реалізації індивідуальної програми розвитку;

проводять (надають) психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття (послуги) з учнем з особливими освітніми потребами, відповідно до індивідуальної програми розвитку;

здійснюють моніторинг досягнень у відповідній сфері розвитку учня з особливими освітніми потребами згідно з індивідуальною програмою розвитку;

надають рекомендації педагогічним працівникам щодо особливостей організації освітнього процесу, реалізації корекційно-розвиткових цілей в процесі навчання, технологій для досягнення кінцевих цілей навчання, визначених в індивідуальній програмі розвитку, та застосування адаптацій / модифікацій навчального матеріалу (завдання стосується лише штатних працівників закладу загальної середньої освіти);

консультують батьків учня з особливими освітніми потребами щодо організації його навчання;

7. Фахівець (консультант) інклюзивно-ресурсного центру:

надає інформацію членам Команди супроводу про особливості психофізичного розвитку учня з особливими освітніми потребами, його сильні сторони, можливості та потреби;

надає рекомендації щодо розроблення, виконання, коригування індивідуальної програми розвитку;

надає консультації педагогічним працівникам щодо адаптації / модифікації навчального матеріалу;

надає рекомендації щодо проведення (надання) психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг), методів роботи з учнем з особливими освітніми потребами;

здійснює системний кваліфікований супровід учня з особливими освітніми потребами під час освітнього процесу;

надає рекомендації щодо організації освітнього середовища для учня з особливими освітніми потребами з урахуванням принципів універсального дизайну та розумного пристосування;

надає консультативну допомогу батькам учня з особливими освітніми потребами щодо його навчання, розвитку та виховання.

8. Асистент учня з особливими освітніми потребами:

надає підтримку та допомогу учню з особливими освітніми потребами під час освітнього процесу в пересуванні, самообслуговуванні, комунікації, харчуванні, орієнтації у просторі;

здійснює спостереження за станом здоров'я учня з особливими освітніми потребами та надає за потреби допомогу медичному працівникові під час проведення необхідних процедур;

інформує членів Команди супроводу про потреби учня з особливими освітніми потребами;

інформує членів Команди супроводу про факти булінгу, свідком якого він був особисто або інформацію про які отримав від інших осіб, вживає невідкладних заходів для припинення цькування.

9. Батьки учня з особливими освітніми потребами:

надають інформацію про учня (особливості психофізичного розвитку, сильні сторони, спосіб навчання, успіхи, труднощі під час виконання завдань тощо);

беруть участь у розробленні та реалізації індивідуальної програми розвитку;

створюють умови для навчання, виховання та розвитку учня з особливими освітніми потребами.

10. Медичний працівник закладу освіти:

інформує членів Команди супроводу про стан здоров'я учня з особливими

освітніми потребами та психофізичні особливості його розвитку (за згодою батьків учня з особливими освітніми потребами).

V. Основні функції команди супроводу

Для учня з особливими освітніми потребами, який має висновок про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи Команда супроводу здійснює:

аналіз висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи;

спостереження за учнем з особливими освітніми потребами;

вивчення психофізичного стану учня з особливими освітніми потребами;

консультації з батьками учня з особливими освітніми потребами;

консультації з іншими фахівцями, зокрема педагогічними працівниками спеціальних закладів освіти, медичними працівниками тощо (за потреби);

аналіз індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю (за наявності) та інших документів, наданих батьками учня з особливими освітніми потребами;

розроблення індивідуальної програми розвитку.

VI. Порядок розроблення Командою супроводу індивідуальної програми розвитку

Відповідно до висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи, виданого інклюзивно-ресурсним центром, індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю (за наявності), результатів психолого-педагогічного вивчення учня Команда супроводу складає індивідуальну програму розвитку учня з особливими освітніми потребами.

Індивідуальна програма розвитку складається на навчальний рік, підписується всіма членами Команди супроводу, затверджується керівником закладу загальної середньої освіти та зберігається в закладі загальної середньої освіти не менше ніж три роки, а також обліковується в системі автоматизації роботи інклюзивно-ресурсних центрів.

Команда супроводу переглядає індивідуальну програму розвитку двічі на рік (за потреби частіше) з метою її коригування з урахуванням динаміки розвитку учня з особливими освітніми потребами.

Індивідуальна програма розвитку учня з особливими освітніми потребами складається за формою, визначеною законодавством.

VII. Організація роботи Команди супроводу

1. Керівництво Командою супроводу здійснює керівник (директор) / заступник директора з навчально-виховної роботи, який несе відповідальність за виконання покладених на Команду завдань та розподіл функцій між її членами.

2. Завдання членів Команди супроводу виконуються в межах їх основного

робочого часу.

3. Основною організаційною формою діяльності Команди супроводу є засідання її членів. Засідання проводяться відповідно до потреби, але не менше трьох разів протягом навчального року.

За потреби кожен член Команди супроводу може ініціювати проведення позачергово засідання.

4. Головою засідання Команди супроводу є керівник (директор) / заступник директора з навчально-виховної роботи.

5. Рішення Команди супроводу приймаються за результатами колегіального обговорення інформації членами шляхом відкритого голосування (за умови присутності на засіданні не менше 2/3 від загального складу).

6. Рішення Команди супроводу оформлюється протоколом, який веде секретар засідання. Протокол засідання підписується головою, секретарем та всіма членами засідання.

7. Секретар обирається з числа членів Команди супроводу, які є працівниками закладу загальної середньої освіти. Рішення про його обрання фіксується у протоколі.

8. Протоколи засідання Команди супроводу зберігаються в закладі загальної середньої освіти не менше п'яти років.

Заступник директора з НВР

Тетяна ДЕМ'ЯНЧУК